

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
PROJEKTŲ VALDYMO GRUPĖ
PAŽYMA**

**DĖL LIETUVOS VIEŠŲJŲ IR ADMINISTRACINIŲ PASLAUGŲ PRITAIKYMO
GRĮŽTANTIEMS ARBA ATVYKSTANTIEMS Į LIETUVĄ ASMENIMS BEI ASMENIMS,
KALBANTIEMS TIK UŽSIENIO KALBA**

2019-07-01 Nr. NV-1900
Vilnius

Projekto rengėjas: Vidaus reikalų ministerija (toliau – VRM).

Projekto tikslas: pritarti gairėms, kuriomis siekiama pritaikyti Lietuvos viešąsias ir administracines paslaugas grįžtantiems arba atvykstantiems į Lietuvą asmenims bei asmenims, kalbantiems tik užsienio kalba (toliau – Gairės), ir užtikrinti lengvesnę tokių asmenų integraciją.

Dabartinė situacija: 2018 m. Migracijos metraščio duomenimis, 2018 m., palyginus su 2017 m., užsienio šalių piliečių imigracijos į Lietuvą srautai išaugo 21% (nuo 10 213 iki 12 322 asmenų), o užsieniečių Lietuvoje per pastaruosius penkerius metus padaugėjo 63% – šiuo metu šis skaičius siekia 58 tūkst.

„Investuok Lietuvoje“ atlikto tyrimo duomenimis, kalbos barjeras yra vienas didžiausių sunkumų, su kuriuo susiduria Lietuvoje gyvenantys užsieniečiai. Valstybinėse institucijose ir įstaigose darbuotojai negali tinkamai suteikti informacijos užsienio kalba, asmenys susiduria su sunkumais pateikdami reikiamus dokumentus, informacija interneto svetainėse apie viešąsias ir administracines paslaugas užsienio kalba nėra pakankama.

Atsižvelgus į migracijos tendencijas ir užsieniečių integracijos svarbą, į Demografijos, migracijos ir integracijos politikos 2018–2030 metų strategijos įgyvendinimo 2019–2021 metų tarpinstitucinį veiklos planą įtraukta priemonė Nr. 2.1.9 – parengti gaires dėl Lietuvos viešųjų ir administracinių paslaugų pritaikymo grįžtantiems į Lietuvą asmenims, taip pat asmenims, kalbantiems tik užsienio kalba. Priemone siekiama pritaikyti viešųjų ir administracinių paslaugų teikimą asmenims, kalbantiems tik užsienio kalba, ir palengvinti tokių asmenų integraciją į visuomeninį gyvenimą.

2018 m. rugsėjo 19 d. Vyriausybės pasitarime nutarta pavesti VRM įgyvendinti priemones, skirtas atvykusių ir sugrįžusių asmenų kalbinei integracijai, pritaikant administracinių ir viešųjų paslaugų teikimą asmenims, kalbantiems tik užsienio kalba (Vyriausybės protokolo 2.3.3 papunktis). Gairių projektas 2019 m. vasario 6 d. svarstytas neformaliame ministrų pasitarime, jo metu nutarta pavesti VRM Gairių projektą patikslinti atsižvelgus į Valstybinės kalbos įstatymo nuostatas.

Projekto esmė:

Lietuvos piliečių sutuoktiniai ir/arba jų vaikai, taip pat atvykstantys užsieniečiai, nemokantys lietuvių kalbos, susiduria su iššūkiais gaudami viešąsias ir administracines paslaugas. Gairių projektu sudaromos sąlygos kokybiškam asmenų, nekalbančių ir/ar nesuprantančių valstybinės kalbos, aptarnavimui valstybės ir savivaldybių institucijose ir įstaigose. Gairių projekte siūloma:

- Šalia iškabos su oficialiu institucijos/įstaigos pavadinimu iškabinti greito atsakymo optinę etiketę (QR kodą) su nuoroda į institucijos/įstaigos interneto svetainę užsienio kalba;
- Institucijų/įstaigų informaciniuose stenduose ir interneto svetainėse skelbti informaciją apie užsienio kalba galinčius aptarnauti darbuotojus ir jų kontaktus;
- Priimamuosiuose sudaryti galimybę asmenims dokumentus pateikti elektroniniais būdais: valstybine ir/arba užsienio kalba;

- Sudaryti galimybę dokumentus užsienio kalbomis pateikti tiesiogiai institucijos/įstaigos interneto svetainėje;
- Institucijų/įstaigų interneto svetainėse skelbti dažniausiai užduodamus klausimus ir pateikti atsakymus į juos valstybine ir užsienio kalbomis;
- Institucijų/įstaigų interneto svetainėse skelbti teikiamų viešųjų ir administracinių paslaugų aprašymus, jų santraukas ir vizualizacijas valstybine ir užsienio kalbomis.
- Asmenis konsultuoti ir dokumentus priimti kitais elektroniniais būdais (gyvai – skype, messenger ar su automatiniais elektroniniais vedliais (žr. pavyzdžiui www.migracija.lt)).

Atitiktis Vyriausybės programai: Gairių projektas atitinka Vyriausybės programos įgyvendinimo plano IV prioriteto „Darni ir konkurencinga ekonomikos plėtra“ 4.2.8 darbą „Talentų pritraukimo ir išlaikymo Lietuvoje sistemos sukūrimas“.

Derinimas:

- Gairių projektas svarstytas 2019 m. vasario 6 d. neformaliame ministrų pasitarime;
- Gairių projektas raštu suderintas su Valstybine lietuvių kalbos komisija ir Valstybine lietuvių kalbos inspekcija. Pagal pastabas patikslintas Gairių projektas su šiomis institucijomis pakartotinai suderintas darbo tvarka.

Dalykinio vertinimo išvada:

- Siūloma Gairių projekto 2 p. nustatyti 2020 m. balandžio 1 d. terminą vietoje nurodytos 2020 m. gegužės 1 d.
- Teikiamą Gairių projektą siūloma svarstyti Tarpinstituciniame pasitarime.

Projektų vadovė

Agnė Kavaliauskienė